

A'
TSÁSZÁRI ÉS KIRALYI FELSÉG'
ENGEDLMÉVEL,

OKOKOKOKO

Nro 29.

Költ Bétsben, Sz. György Havának (Áprilisnek)
11-dik napján 1797-dik Elztendőben.

Hadi Környüllállások.

Tegnap a' Hadi Cancellária egy különös Tudósítást tétetett itt Bétsben a' Tirolisi Történetek eránt, közönsegessé, mely Tudósításnak értelme ez: „Minekutánna Generálmajor Báró Loudon egynehány napokig tette vólna a' kézzületeket: meg-támadta Ápr. 4-dikénn az ellen-séget, 's egész nap tusakodván véle, visszavette tőle az nap estve *Botzen Váro-*
F f

sát, és már 5-dik Ápr. ben, Deutschen és Branzol felé nyomúlt előre.

Az ellenség, Ápr. 4-dik éjtszakáján el takarodott az egész Etschthalból, t. i. Mitterwaldból, Oberauból, és Unterauból; el égette, Oberau és Aicha között a' két hídat; és nagy sietséggel, a' Pusterthal nevezetű völgybe vonta vissz a magát, melyből kétség kívül Valsugana és Ampezzo; vagy Karinthia felé fogja továbbra folytatni a' maga útját.

Ezen s szerentsés ki-mēnetelű próba, újra fel-élesztette a' híven vitézkedő Tiroliaknak bátorságjokat; 's *Kerpen F. M. L.* nak hasznos módot szolgáltatott arra, hogy Sterzing-meljékéről mindjárt Mauls felé indíthatta egy részét a' maga táborának.

Generálmajor *B. Loudon*, Brixenen túl szándékozott nyomúlni, mely tzeljének előmozdítására, buzdított minden a' tájon lakó, és már jó Hazafiságokról esmeretes Tirolisiakat.

Ma délután megént egy különös Tudósítása fog ki jöni a' Hadi-Cancelláriának, a' Tirolisi újabb szerentsés előmenetelekről.

A' *Velentzei Közönséges-Társaság*' Kormányzéke, nem nézhette már el tovább, a' Velentzei földön gyakorlott ellenséges erőszakoskodásaikat a' Fr. áknak, a' kiknek

izgatására, és valóságos segítségével Bergamónak némely főbb származású Lakosok el is szakasztották vala már ezen Várost Megyével egyetemben a' Velentzei Egyeségtől, és Fr. módi Respublikátskává változtatták. Hasonló szándékjok vólt a' Fr. áknak, Brescia, Preschiera, és Verona Váraitra nézve is a' Velentzei Respublikának: melyet hogy meg-gátolhasson a' fenn említett Kormányshék, 's Bergamóban is el fojthassa a' gonoszt: fegyveres erőt küldött ki az említett Váraknak el foglalására, 's a' Velentzei föld széleinek el állására. A' Frantziákkal értett 's levelezett bünös Tagjai a' Velentzei Respublikának, akasztófánn végezték életeket, Velentze Várossában, a' Sz. Márk' piatztzánn.

A' *Velentzei* Frantzia Követ' Házánál 20 ezer embernek való fegyver találtatott. Egy nagy ok ez is arra, hogy fegyveresen védelmezi ezentúl a' *Velentzei* Respublika, a' neutralitást.

Károly Fő-Hertzeg nem akarván nagy viadalba erefzkedni az ellenséggel mind addig, míg a' környülállásokat részéről, egészfzen arravalóknak nem látándja lenni: ily maga meg-határozásához képest, a' midön értette vólna, hogy az ellenség, *Neumarkt* és *Bergau* között előre nyomúl: Unzmarktól, Judenburg felé szállította a' maga Seregét. Az ellenség, mely-

nek előjáró része, a' S. Georgeni magas helyekenn állapotott meg, úgy készült éjtszaka, hogy meg-támadja más nap Né-pünket. Ő Kir. Fő-Hertzege tehát el végezte magában, hogy Knittelfeld felé vízfsza-menjen.

Ezen vízfszás mars közben, F. M. L. Gr. *Spork*, a' ki, Cortinánál állott vala egy Kospussal, igen bajos állapotból szabadította ki magát nagy okossággal. Mert a' midőn közelgetett volna hozzá a' vesze-delem; módot talált, az ágyúinak, minden azokhoz tartozó készülétekkel és Sze-mélyekkel egyetemben való bátorságos helyre-szállításábann; Korpusát pedig, a' leg-terhesebb hegyi utakonn által szeren-tséssen Murauhoz szállította, 's ekképpen a' Salzburgi úthoz érkezvén, újra egygye-sült a' Sereggel.

*Grätz*ből Április' 7-dikén költ Tudó-sítások írják, hogy egy tsata vólt Stiriá-bann, Neumarkt és Unzmarkt között, melyben kiváltképpen meg-különböztette magát: de sokat is szenvedett, a' Rajná-tól érkezett Stíriai Gránátérosság.

A' Haza' óltalmazására bátor szívvel ajánlott készségét a' Bétsi Polgárságnak nagy indulattal vette Ő Felsege, 's ezen atyai indulatját közönséges Írásban is nyilvánvalóvá tette; egyfersmind meg-hirdet-tette, hogy a' Bétsi hív Polgárság eránt különös jelét akarván adni a' maga hálá-

datosságának, holtig való illendő fizetéssel fogja segíteni az olyatén Özvegy Polgárnékat, kiknek Férjeik el esnek az elenség előtt, 's nintsen semmi Vagyonjuk.

A' Bétsi Polgárság, 's az Alsó-Ausztriai Föld-népe, mely, nagy számmal fegyverkezik fel, Hertzeg *Württemberg* által fog vezéreltetni.

A' Bétsi Szabad Sereghez sok Iffjak állanak. Benn a' Városban, *Mehlgrube*; *Rossau* Külső-városban pedig *Rössel* nevű Vendég-fogadónál, a' rendes verbuáló-helyek.

A' Bétsi Kereskedők' Társasága 500 Iffjakat állított ki önnön kebeléből, a' Haza' védelmezésére; meg-ígérvén az Iffjoknak, hogy el múltvann a' hadi veszedelem, ismét fel-veszi őket szolgálatra; a' kik pedig meg-sebesednének közzülök: azokat holttig el tartja.

Az Univerzitásbéli Tanulóknak is nagy része, el hagyván egy ideig *Apollót*, *Márs* követésére szánta magát a' környülállásokhoz képest.

Vitézkedni fog azon zászlók alatt, melyek alatt már a' múltt Századbann jellesekn vitézkedtek az akkori Tanulók.

A' Bétsi Lovas Gavallérok közzül is számosan ajánlják magokat Lovas Katonai szolgálatra.

Tegnap, ágyúkat kezdtek fel-hordani *Béts* Városa' bástyáira.

A' múltt Keddenn, egy Tsáfzári pa-
rantsolat adatott ki nyomtatásbann, mely-
nek ereje szerént 3 napok alatt el kel-
lett Bétsből utazni minden Idegeneknek, 's
lehetett menni Tseh és Morva-Országok-
ba, vagy Gallítziába.

Bétsbe annyi Katonaság jő, hogy a'
belső Városbéli Polgárokhoz is osztatik
fel quártélyokra. 30 ezerre telik általjá-
bann a' Bétsbe és Béts' meljékére rendelt
reguláris Katonák' száma, kiknek kormá-
nyozása *Salis* Generálisra vagyoni bízva.

Ausztriai Lombárdia' törvényes Gu-
bernátorának *Ferdinánd* Fő-Hertzegnek 4
Fiai érkeztek ezen Hónapnak 4-dikén Po-
zsonba; más nap érkezett a' Leánya; 6-di-
kon estve pedig, maga is a' Fő-Hertzeg
Feleségestől.

Pozsonból Ápr. 10-dikénn: — „Itt
árnyéka sins annak a' sokféle mozgásnak,
a' melyet Bétsbenn tapasztaltam. — A'
Májlámban lakott *Ferdinánd* Fő-Hertzeg,
ma indúlt el innét, Saxónia' Fővárosa
Dresda felé.

Az ellenség' visszfa-rettentésére, di-
tső Eleinek példája szerént fel-keő vi-
téz Magyar Nemességnek, az Ország'
négy Kerületeihez képest, következő
négy Vezérjei vagynak, úgymint: a' Du-
nántúl való Kerületbélinek Hertzeg *Esz-
terházy* Generális; a' Dunameljékinék Gr.
Pálffy Generális; a' Tifzántúlvalónak, B.
Mészáros Feldmarschallieutenánt; a' Ti-

szameljékinek, Szabolts Vármegyei Főispány Báró *Splényi* Feldmarschallieutenánt. Fő-Vezérje az Insurgáló Magyar Nemeségnek Nádor-Ispány Ő Királyi Fő-Hertzege, ki mellett Generális-Adjutánságot visel Gróf *Hadik* Generális.

A' *Londoni Újságok*, oly értelmű *Lisbonai Tudósításokat* közlöttek Mártz. 21-dikén, melyek fzerént, úgy meg-egyengettette vala már *Jervis* Admirális Mártz. 5-dik napjáig a' maga előbbeni 15 és a' Spanyoloktól nyertt négy hajóit, a' *Lisbonai Kikötőhelyben*; hogy ismét ki-szállhatott! volna tengerre az említett napon, ha a' segítség-várás nem tartóztatta volna, a' minthogy segítségére is indultak a' *Portsmouthi Kikötőhelyből* Mártz. 18-dikánn, *Ville de Paris* nevű 110 és két más 74 ágyús hajók, *Calder* Robert Úr kormányozása alatt, melyeknek *Lisbonába* való érkezésére, jó szél idejénn, öt napok elégségesek voltak. Mártz 20-dikánn, a' *Lisbonai* és *Oportói* Kereskedő Anglus Hajósseregek, egy *Fregátnak*, és *Alexander* nevű 74 ágyús línei hajónak őltalma alatt Mártz. 20-dikánn indultak ki a' *Portsmouthi Kikötőhelyből*: 's mihelyt ezen kísérei kötelességet el végezte *Alexander*: szándékozott ő is egyesülni a' *Jervis* Admirális Hajósseregével.

A' Bankótól két millió font sterlinget kapott kész-pénzül *Pitt* Minister, mely

summával segíthetett annyira magánn, hogy el halaszthatta az új költsön summa' felvételét addig, míg az Ország' költségei és jövedelmei' állapotjának meg-*visgálása* egészszén végre-hajtódik.

Az Ország Bankója'-valóságos környül-állásainak ki-nyomozása végett ki-nevezett Kommisszió, másod rendbéli Tudósítását terjesztette Mártz. 7-dikén az Ország-gyűlés' eleibe. A' Kommisszió' értelme a' vólt: hogy szükséges meg-tartani egy ideig a' maga kötelező erejében azon Királyi parantsolatot, mely, félbe-szakasztatta a' Bankóval, a' kéz-pénzzel való fizetést.

Az Irlándiai zenebonák' le-tsendesítésében, szíves igyekezettel foglalatoskodik a' Nagy-Britanniai Udvar: ugyan azért az Ország-gyűlésbenn nem hagyta helybe a' vokok' többsége, Mártz. 23-dikánn Fox Úrnak azon feltételét, melynek értelmé vólt: hogy kérni kell a' Királyt, az Irlándiai vízfza-vonásoknak szépízerént való le-tsillapítására?

A' Londoni Polgárság egy Írást tett fel Mártz. 23-dikánn a' Királyhoz, melybenn a' Békekességnek vízfza-állittatását kérte.

A' Békekességet sürgette ugyan az nap Lord Oxford is az Ország-gyűlés' 1-ső Táblájánál: de tsak 17-en állottak mellé a' Feltételének; 17-en pedig ellene mondtak.